

Tabulka 9

Učitel používá pro děti s odlišným mateřským jazykem při vzdělávání podpůrné materiály (např. vizuální podpora, vlastní pracovní listy)

Oblasti	Podíl škol v %
Učitel využívá vizuální podporu usnadňující porozumění (obrázky, schémata, modely, videa apod.)	68,1
V případě potřeby přizpůsobuje obsah jazykovým možnostem dítěte (využívá například přizpůsobené pracovní listy apod.)	76,6

V případě potřeby učitelé velmi často přizpůsobovali obsah jazykovým možnostem dítěte a využívali vizuální podporu usnadňující porozumění. V rámci individualizovaného přístupu k dětem s odlišným mateřským jazykem učitelé často pojmenovávali věci a činnosti, vysvětlovali je a současně tyto činnosti doplňovali o obrázky. Nová slova se tak děti učily při konkrétní zkušenosti v sociálním kontextu. Důraz byl kladen na porozumění (vysvětlování, používání jednoduchých slov, vět), artikulaci i vytváření slovní zásoby.

Úkoly byly přiměřené aktuálním jazykovým možnostem dítěte při zachování kognitivní přiměřenosti a zadání úkolu bylo srozumitelné ve dvou třetinách škol. V necelé polovině škol úkoly sledovaly obsahový i jazykový cíl, tj. umožňovaly pochopit obsah i rozvinout potřebné jazykové dovednosti.

Tabulka 10

Učitel zapojuje dítě do výuky prostřednictvím aktivizačních metod, umožňuje dítěti smysluplnou účast na aktivitách při vzdělávání

Oblasti	Podíl škol v %
Učitel využívá aktivizačních metod, které dítěti s odlišným mateřským jazykem umožní porozumění probíranému tématu a zároveň navázání na již nabyté vědomosti a zkušenosti	66,0
Učitel využívá takové metody a didaktické postupy, které dítěti umožní smysluplně se zapojit do vzdělávání (např. skupinové a projektové vyučování)	66,0
V případě potřeby má alternativní aktivitu přizpůsobenou momentálním jazykovým možnostem dítěte	38,3

Ve dvou třetinách škol pedagogové využívali aktivizační metody, které dítěti s odlišným mateřským jazykem umožňují porozumění tématu, provázání s dosavadními zkušenostmi, a takové metody a didaktické postupy, které mu umožní smysluplně se zapojit do vzdělávání. Současně byl dětem dáván dostatečný prostor a čas pro jazykový projev. Již méně často měli učitelé připravenou alternativní aktivitu přizpůsobenou momentálním jazykovým možnostem dítěte (38,3 %).

Tabulka 11

Učitel dbá na socializaci dítěte do třídního kolektivu, aktivity přizpůsobuje také tomuto cíli. Učitel sleduje klima třídy s ohledem na dítě s odlišným mateřským jazykem

Oblasti	Podíl škol v %
Učitel volí takové aktivity a metody, jejichž cílem je posílení vazeb mezi dětmi s odlišným mateřským jazykem a ostatními dětmi (skup. a projekt. výuka, výlety apod.)	70,2
Učitel sleduje a pravidelně vyhodnocuje klima třídy a vztahy ostatních dětí s dítětem s odlišným mateřským jazykem; v případě potřeby přijímá účinná opatření	57,4

V 70 % škol volili učitelé takové aktivity a metody, aby posílili vazby dětí s odlišným mateřským jazykem s dětmi ostatními. Kulturně odlišné prostředí dětí s odlišným mateřským jazykem využívali pro obohacení poznatků ostatních dětí a rozvoj multikulturní výchovy. Ve více než polovině škol učitelé pravidelně sledovali a vyhodnocovali klima ve třídě a v případě problémů přijímali účinná opatření.